

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cl. regulamentului de ap-
licare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unirea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale Inscrisă în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 500 Le
Pe 6 luni . . . 280 Le
Pentru străinătate 1000 Le**Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

In prag de lume nouă

(pe). In 23 Aug. s'a pus capet stăpânirii extremei drepte dela noi din țară. Nedreptățile făcute de ei, atotstăpânirea anumitor personaje, precum și domnia absolută, fără sfatul poporului, au luat sfârșit. Umbra din care nășteau decrete legi, avansări sau sentințe de lagăr, a dispărut.

Se vorbește de o lume nouă: lumea democrației. Acum, poporul își alege drumul pe care simțul său de conservare și experiența atât de bogată, de două mii de ani, îl arată. Această lume nouă se prezintă ca lumea libertății. Din pragul ei căutăm a privi spre viitor. Și, în mari speranțe de bine se amestecă și-o teamă. Nu e teama de drumul greșit pe care ar apuca poporul. E prea înțelept Românul, prea cinstit din fire și prea uman în moravuri, ca să apuce un drum care să-l desfigureze, să-i nimicească ființa sau să-l facă periculos pentru alții. Răsfoesc însă ziarele, și'n multe din ele nu găsesc decât frământare și promisiune din care reiese că vocea poporului va fi ascultată. Până atunci, se vorbește de răfueli, de epurație, de sancțiuni, de punere la zid. . . In pragul democrației aud aceleași cuvinte, rostite în același spirit cu care a fost începută dictatura în 1940. Și atunci „s'a curățit terenul“, cu multă ură și cu atâta pagubă pentru neam.

Libertatea ce trebuie să îmbrace lumea cea nouă, să nu fie desmăț. Dreapta pedepsire să nu fie răsbunare, bunul simț, buna omenie și regulile morale ce au pătruns adânc în firea poporului, să nu fie înlocuite cu mentalitate străină de neam și lege. Adevărata libertate să nu fie ogor de ură, iar cei ce o propovăduesc să nu uite că democrația este libertatea poporului, iar nu desmățul intrușilor politici. Nu vrem libertăți ce nu au nimic cu libera autodeterminare a națiunii și cu simțul ei de răspundere.

Libertatea nu înseamnă eliberarea simțurilor, ci dezvoltarea spiritului conform tendințelor lui firești spre Adevăr și Bine. Ori, acolo unde teologia este batjocorită, Dumnezeu pus între ghilimele; acolo unde literatura și știința încep o orientare străină de valorile noastre și adevăratele valori ale lumii, acolo nu putem vedea o democrație folositoare acestui neam român și creștin.

Dictatura trecută se arată credincioasă. Inșă credința ei era falsă. Cuvintele sfinte pe care le împrumuta dela Biserică nu erau decât paravan pentru intențiuni imorale. Astăzi începe să se nege credința. . . In prag de lume nouă, să fim atenți ce facem cu sufletul și trupul acestui popor. Il ridicăm sau îl confundăm? Li dăm imbold de viață sau îl uci-

S'auzim Români!

(+) Ne dăm prea bine seama cu toții că trecem prin cumplite ceasuri de cumpănă. Se isbesc coloși, se sfarmă cadre crezute veșnice, se prăvălesc munți, se cufundă ostroave. Pământul întreg e un clocot imens, cu răbufniri înspăimântătoare. Iar noi ne aflăm în mijlocul acestui cataclism universal, cum nu mai cunoaște istoria. — Cum va fi pentru noi ziua de mâne?

Avem deplină încredere că vom ieși cu bine la liman și la lumină. Trebuie să fim însă la înălțimea clipelor pe cari le trăim. Căci, prin tot întunerecul pe care-l străbate omenimea, lumea — prieteni și dușmani — e cu ochii la noi, și orice greșală se răsbună strașnic la vremea sa. Trecutul apropiat, cu ale sale poticneli și abateri dela calea dreaptă, e o lecție amară. Prezentul și viitorul se cade să țină seamă de învățămintele acestei lecții. Și celor cu memorie slabă trebuie să li se aducă aminte, oricât ar dura. Căci cum zicea și Maiorescu: „Românii, anticipând formele unei culturi prea înalte, au pierdut dreptul de a comite greșeli nepedepsite. . . Critica, fie și amară, numai să fie dreaptă, este element neapărat al susținerii și propășirii noastre, și cu orice jertfe și în mijlocul a oricâtor ruine, trebuie implântat semnul adevărului“.

Așa în literatură. Așa și în viața socială și națională: Vrem adevărul. Avea drept Simeon Bărnăușiu că tot timpul arma noastră cea mai puternică a fost adevărul. De această armă avem lipsă și astăzi. Mai ales astăzi, în haosul și prăpădul ce ne împrejmuiește. Vrem însă adevărul văzut și vestit de Români. Dar când zicem, „Român“, avem în vedere icoana omului zugrăvit de Eminescu: Bărba-

dem? . . . Nu oricine trage la răspundere pe altul, poartă răspunderea neamului. Nu oricine vorbește sau scrie este chemat să deschidă orizonturi. Lume nouă nu poate naște decât prin ceice înțeleg și rostesc rugăciunea psalmului: „inimă curată zidește întru mine Dumnezeu“.

Reforma proprie, după ideale veșnic mari și sfinte, e singura chieșă a omului ce vrea să ne atragă pe drumuri noi, căci „orice reformă colectivă trebuie să fie mai întâi o reformă individuală“ (E. Leseur). . . Și nu toți propagandiștii lumii noi prezintă această chieșă. A fi membru unul partid democratice nu înseamnă încă a fi virtuos. A nu fi nazist nu înseamnă necesar a fi om de omenie. Parșivi și necinstiți au fost întotdeauna. Din posturile de răspundere, aceștia să dispară mai întâi!

„a cărui semn distinctiv e adevărul“. Pentru că — vorba aceluiaș geniu al neamului —: „Românul e adevărat. . . N'are o coacășă intelectuală sau fizică, ce caută a o ascunde; nu are apucăturile omului slab; îi lipsește acel iz de slăbiciune, care precumpănește în fenomenele vieții noastre publice sub forma linsă a bizantinismului și a expedientelor“.

De cuvântul Românilor neași are acum nevoie neamul nostru. Adecă de cuvânt sincer, cuminte și cinstit, rostit de oameni desinteresați și nepătați. De vorbăria goală a unor gălăgioși ușurei la cântarul minții, dar cu atât mai îndrăzneți când e să răsbată cu ajutorul bagajului de fraze sforăitoare, ciupite de prin gazete-pistol, suntem sătui. Lumea cu judecată sănătoasă trebuie să-i cunoască și să-i încunjure. Să nu le cetească scrisul, și să nu le asculte sporovăiala. Iar dacă fac pe grozavii, să le aducă aminte că nu-s date uitării celea spuse și făptuite de ei cu ani, ori numai cu luni, în urmă, oricât vor face acum pe apostolii noii întorsături a lucrurilor. „Isteții“ cari au înnotat în toate apele și s'au lăsat purtați de toate vânturile, așa cerându-le interesele momentane, nu-i îngăduit să mai dascălească pe cineva. Afară doar de cei de-o teapă cu ei. Aceia însă nu fac parte din rândurile celor ce sunt vrednici a se numi Români, oricât și-ar așișă românitatea. Au fost și sunt gheșeftari.

Și să ne lase păgubași de „luminile“ lor și străinii aflători printre noi, cari ne vorbesc limba, și poate că poartă și-nume românești, dar inima le ascultă de alte chemări decât ale neamului românesc, și toată structura lor sufletească e pentru alte tipare. Dacă un bărbat de stat ca d. Vieceslas Molotov înțelege să nu se amestece în treburile noastre interne, trebuie să înțeleagă și mărunțelii pe cari îi avem în vedere, că în chestiile de vitală însemnătate pentru Români, numai Români, și încă numai cei mai luminați și mai integri Români, sunt îndrituiți să deie îndrumări, să preconizeze orientări, să croiască făgașe de urmat și să ceară jertfe de adus.

Un evreu de bun simț, Grünberger, sfătuia deunăzi prin *România Nouă* pe conaționali săi să-și spună păsurile și dorurile neamului lor, în publicații scoase de evrei pentru evrei. — S'o facă până la unul cei ce au de spus ceva, pot și vreau să spună ceva, pentru evreime. Dar în felul și pe calea indicată de Grünberger. Și la fel s'o facă toți străinii și înstrăinații. Căci pentru noi și pentru nevoile noastre unii ca aceștia nu au nici

priceperea de lipsă, și nici îndreptățirea morală de a grăi.

Fără să ne pierdem o clipită capul, caută să privim în față greutățile zilei și primejdiile ce ne pândesc și din apropiere și din depărtare. Cei mai buni ai neamului vorbiască deschis și cu încredere mulțimilor, cari nu-i iertat să fie lăsate pradă ieftină vânzătorilor de conștiințe cinstite, dar naive. Suntem la răspântie de istorie. Fiecare zi, fiecare ceas e neînchipuit de prețios. Cei răi folosesc vremea, storcând împrejurărilor tot ce li-se poate storce. S'o folosiască și cei buni. Și ca să se facă aceasta cât mai bine: S'auzim Români!

Lângă mormântul lui Liviu Rebreanu.
A murit scriitorul Liviu Rebreanu, fost membru al Academiei Române.

Descinde dintr'o familie grănicerească din Țara Năsăudului. Tatăl său era învățător la școli greco-catolice din ținutul Năsăudului.

A urmat liceul la Năsăud, în vechea școală la care a învățat și Gheorghe Coșbuc. De tânăr începe să scrie la diverse publicații ardeleni și lucrează la romanul Ion. Trece vechea graniță, în țara liberă. Se duce la Mihail Dragomirescu și îi arată lucrările literare pe cari le pregătea, printre cari și romanul Ion. Dragomirescu a întrezărit în tinărul năsăudean un mare talent literar.

Și nu s'a înșelat. Gheorghe Călinescu îl înșiră printre cei mai mari scriitori contemporani. Romanele sale, și mai ales: Ion, Pădurea Spânzuraților, Răscoala, Adam și Eva, Crăișorul, Ciuleandra, rămân alese valori literare. Ca nuvelist ne-a dat: Mărturisiri, Nuvele alese, Golani, Trei nuvele, Povestea Calvarului. Ca autor dramatic scrie: Cadrilul, Plicul, Apostolul. A scris și un volum de note de drum, în care prezintă trei metropole: Roma, Paris, Berlin.

Voiu remarca un aspect al sufletului lui Liviu Rebreanu. A ajuns academician (în discursul de recepție face Elogiul țaranului român), dar a păstrat legătura cu satul natal și cu ținutul Năsăudului. A ajutat satul Pripas

(în care se petrece acțiunea în romanul Ion, și care de fapt se numește Prislop). A fost fiu al bisericii noastre. Cu prilejul alegerii la Academie a fost felicitat de pâr. Dr. Ioan Georgescu în numele Agrului. Rebreanu a răspuns cu o scrisoare, în care spune că e mândru că face parte din Biserica noastră. Mai spune, că artistul nu poate crea fără de a fi însuflețit de o credință puternică. Insistă asupra faptului că Biserica Catolică a dat omenirii scriitori și artiști geniali. Scrisoarea a fost publicată în revista *Vestitorul* dela Oradea. (In).

† Episcopul Mihaiu Robu

Domnul a chemat la sine pe Mons. Mihaiu Robu, Episcopul romano-catolic al Iașilor. Ne-a părăsit un arhieru după inima lui Isus, o figură marcantă în anele catolicismului românesc.

Descinde dintr'o veche familie de catolici moldoveni. Moșul său, Ioan Robu a fost ales deputat pentru Divanurile Ad-Hoc. Vlădica Robu a văzut lumina zilei în 1884 în comuna Săbăoani. (Județul Roman). Urmează cursul primar la Săbăoani, iar cel secundar, filosofia și teologia la Seminarul Sfântul Iosif din Iași. A fost hirotonit preot și i s'a dat rolul de profesor la Seminar. A propus mulți ani la Seminarul din Iași și religie la Notre Dame de Sion. În timpul războiului mondial trecut a fost paroh la țară. După primul războiu mondial e chemat la Iași, unde i-se dă rolul de secretar eparhial. Pentru rodnicia sa activitate e ridicat la rangul de Monsenior. După numirea I. P. S. Cisar, (fost Episcop de Iași) la București, Roma numește pe Mons. Robu episcop de Iași în 1925. A fost cel dintâi român moldovan ridicat la înalta demnitate de Episcop catolic de Iași.

A condus destinele acelei Dieceze 19 ani. În acest timp catolicismul moldovan a făcut progrese mari. La Iași s'a întemeiat Institutul Presa Bună, iar la Hălăucești și-a deschis porțile Gimnazul Franciscan. S'au construit biserici noi la orașe și la sate.

Bisericile dela Grozești, Călugăra, edificate în timpul păstoririi Episcopului Robu sunt adevărate Catedrale. Vlădica blând își vizita an de an credincioșii, învățându-i în bărbăntându-i. Muncea din straja dimineții până în noapte, pentru clerul și poporul ce i s'a încredințat spre păstorie.

A fost și un abil mânăitor de condei bisericesc. Din 1913, când Monseniorul Dr. Anton Gabor a întemeiat revista *Lumina Creștinului*, până azi a colaborat cu articole, cronici, note la acea revistă religioasă. Ultimul articol i-a fost un necrolog publicat în 1944. A colaborat la *Calendarul Catolic* ce se tipărea la Iași. Pentru elevi a compus un manual de Istoria Bisericii Catolice (apărut în două ediții). În colecția de povestiri morale a Institutului Presa Bună a tradus povestiri din limba germană (unele au apărut în mai multe ediții). A compus o carte de rugăciuni *Vie Impărăția Ta*, apărută în mai multe ediții. Prin Vlădica Robu se stabilesc relații strânse între noi și romano-catolicii din Moldova. La consacrarea de Episcop a avut nași ardeleni: pe răposatul Mitropolit Dr. Alexandru Nicolescu și pe I. P. S. Sa Dr. Valeriu Traian Frențiu. Dumnezeu a voit ca Vlădica Robu să-și dea obștescul sfârșit în casa I. P. S. Sale Dr. Valeriu Traian Frențiu. Vlădica Robu a sprijinit parohiile unite din Moldova, cu părintească dragoste. La Iași se face Liturghie orientală chiar în Catedrală. În multe biserici romano-catolice din Dieceza de Iași se face și Liturghie Orientală. Pentru uniții din Moldova Vlădica Robu era un mare binefăcător. Requiescat în pace!

Iosif E. Naghiu

Școala activă în creștere. Dl profesor *Cornel B. Andrea* în *Unirea* se declară adeptul școlii active, fapt îmbucurător, pe care-l încreștează cu multă satisfacție toți aceia, care ostensc pe brazda școlii active. Contribuția d-sale e impregnată de prudență și prevedere, și de aceea e cu atât mai plină de valoare.

Dupăce principiile școlii active sunt fi-

FOIȚA „UNIRII“

Un ceas de rugă

*Aș vrea să cizelez un vers, ca un cristal,
Un simbur de foc și feerie,
Un vast, stăpânitor portal,
Cu rădăcina'n vecinicie.*

*Să'nalt un munte din gândiri senine,
La temelia lui să sufăr, făr' să gem,
Cu crucea'n vârf, ca să fiu tot cu Tine,
In strâmtorare numele să-ți chem.*

*Aș vrea ca zările senine, crenelate,
Să prindă'n sbor, iubirea ta divină,
Și s'o aștearnă, punte, peste State,
Și să cunoască toți, cât sunt de vlnă.*

*Aș vrea să scriu, vrăjind ca un amurg,
Când stelele răsar în depărtări,
Și toate'n suflet adumbrite curg,
Cu luna profilată peste mări.*

*Aș vrea să scriu, purtat de o minune,
Un vers din lamură și preamărire;
Dar versul se transformă'n rugăciune,
Și rugăciunea'n lacrimi de iubire.*

I. B. Buteni

Sot și tată *)

Trad. din italiană de Traian Cosma

Pe care drum va chema Domnul pe Vico al nostru? — Problema vocației și-o puse Nechi mai ales la sfârșitul anului de voluntariat (serviciul militar redus la un an) în toată complexitatea ei, și constitui o adevărată piatră de incercare pentru sufletul lui delicat, conștient de marile răspunderi ale vieții. Viața nu era pentru el o nimica, de care poți dispune după capriciu, ci dimpotrivă, o comoară dăruită de Dumnezeu, pe care trebuie s'o utilizezi și s'o cheltuiești după voința divină.

Plecă să se perfecționeze în studii la Berlin, iar la reîntoarcere se hotărî să intre în liniștea neturburată a unei Case de Exerciții, pentru a se decide plecând urechea și ascultând șoapta Spiritului Sfânt.

De o parte îl fermeca idealul vieții religioase mănăstirești, de altă parte ideea familiei creștine îi dădea serioase preocupări. Nedecis, o luă spre Sartirana, la Părinții Jezuiți, și începu exerciții spirituale de cinci zile.

Printre hârtii, datorită unei norocoase împrejurări, s'a găsit, după moartea lui, o hârtiuță de o valoare deosebită. Sunt notițe

*) Mons. Francesco Olgiati: Vico Necchi, Milano 1931, Cap. 5.

scurte, făcute de Vico între o predică și alta. Sunt urme revelatoare a unei bătălii, a unei lupte sufletești, a unei decizii.

Iată în toată integritatea lui, prețiosul document, până acuma nepublicat, care luminează deplin acel moment decisiv pentru viitorul lui Necchi.

Exercițiile Spirituale din Sartirana

ZIUA INTĂIA

1. După ce am meditat serios asupra grației ce mi s'a dăruit, mă hotărâsc să o folosesc pentru mai marea mărire a lui Dumnezeu și mântuirea mea.

Mă decid să intru în Sfintele Exerciții cu toată seriozitatea inimei, învingând acea zgârcenie sufletească, care până bine de curând mi-a învățat inima, învingând înnașcuta mea rigiditate, și mai ales alungând dela mine acea frică fără senz ce mă'ndeamnă să pun limite ascultării mele față de Dumnezeu, cași cum El, care e Inceputul și Sfârșitul, Maiestate Infinită, ar putea cere acestei creaturi păcătoase ceva prea mult! Ce poate da creatura? Pentru că în definitiv atunci când a dat totul, când i-a oferit lui Dumnezeu toate sacrificiile, toate durerile și toată dragostea de care e capabilă, încă nu a dat nimic. Asta din simplul motiv că omul e mărșăginit, iar Dumnezeu nemărșăginit, creatura e rea și imperfectă iar Dumnezeu însăși Perfectiunea și Bunătatea.

xate, și în cursul vremii și au câștigat între noi stabilitatea necesară, d. ex: a lăsa să lucreze copiii, este timpul să fie pusă școala activă în practică. Pentru aderenți nu se mai discută în general, ci în particular. Din acest motiv, am publicat demonstrația practică ce am ținut-o la Academia teologică din Blaj, ca să servească drept punct de plecare în practică și drept bază de discuție, dacă într-adevăr demonstrația a intrunit, în total sau în parte, orientarea școlii active. La rândul meu, n'as întârzia să-mi dau părerea în fața unei alte demonstrații.

Doresc să ieșim din faza inițierii și să înregistrăm progresul și binele la transformarea școlii tradiționale. (Toma Cocișiu).

Pentru o catehizare temeinică

Seminarii pedagogice — Conferințe catehetice

În toamna aceasta se împlinește anul de când un confrate, destoinic luptător pe frontul catehetic târnăvean, venise cu o „nepretențioasă sugestie“ de o adânc simțită necesitate în domeniul catehezei: înființarea unui seminar pedagogic pe lângă Academia noastră teologică (noi am zice chiar: pe lângă Academiiile noastre teologice), instituție prin care tinerii leviți să se deprindă cu predarea metodică a religiei în școala primară. („Unirea“ Nr. 36 din 1943: „Iară și iară cateheza“ de Pr. M. Socaciu).

Fără doar și poate, atari propuneri ce ținesc la „o zidire temeinică în suflete“ încă de cu bună vreme — până gingașele vlăstare se află în băncile școlii — sunt și rămân de o indiscutabilă actualitate. Care actualitate se afirmă mereu cu un potențial sporit la începutul fiecărui an școlar, mai ales pentru duhovnicii cateheți preocupați de idealul sfânt: schimbarea feței lumii. În acest scop instrucția catehetică ia o importanță covârșitoare. A spus-o doar și savantul universal Leibnitz pe la sfârșitul secolului al XVII-lea: „Dați-mi instrucția vreme de un veac, și voi schimba fața lumii“. — Și până când nu se va trata temeinic aluatul sufletu-

lui omenească, care printr'o sănătoasă instruire religioasă să devină „frământătura nouă“ — vorba sf. apostol Pavel — nu vom putea încreșta niciun progres spiritual solid în ogrorul activității pastorale.

Ni se pare simptomatic de regretabilă constatarea, că după păr. M. Socaciu niciun alt confrate nu și-a mai spus părerea în această privință. — Că preocupările catehetice ale slujitorilor bisericii să fi fost răpuse de alte griji lumești, nu ne vine a crede. Nici că nepăsarea ar fi ajuns să troneze în conștiința lucrătorilor viei Domnului, nu am putea admite cu una cu două. (Oare nu era mai cu cale, ca în loc de a discuta pe lung și larg anumite merite, atribuite mai mult sau mai puțin pe dreptul unor inoitori duhovnici ai vieții seminariale, să se fi aprofundat: predarea metodică a religiei? — Sau nu ne-ar fi fost spre mai temeinică zidire sufletească: oprirea asupra aplicării principiilor generale ale pedagogiei creștine, în locul unor proteste contra „dascălitorilor de preoți?“ Ca și cum am fi perfecți în toate, și niciun fel de dascălire n'ar mai încăpea pe noi).

*

Propunererea confratelui pr. M. Socaciu — o găsim mai mult decât bine venită. — În treacăt fie zis: unii confrăți par a se crede prea umiliți, recunoscând că n'au învățat în Seminar și predarea metodică a catehismului. Păr. M. Socaciu are curajul s-o spună oarzan și sincer.

Nici nu poate fi altcum: să ști predă „ceea ce nimeni nu te-a învățat cum să propui“. Și în Seminarul pedagogic tocmai această insuficiență pedagogică s'ar putea lecui. Astfel tinărul preot ar pleca în parohie bine înarmat și pentru ofensiva catehetică ce va avea s-o pornească pe teren.

1. *Seminarul pedagogic*, pe lângă că nu e o inovație prea îndrăznească, nu prezintă nici greutăți legate de înființarea lui pe lângă Academiiile noastre teologice, cari au profesori destui și toți bine pregătiți.

Academia teologică dela Oradea avea un atare seminar în miniatură, pe care cre-

dem că-l menține și astăzi. Și dacă absolenții de acum un deceniu și jumătate încoace știm ceva din tainele metodologiei religiei creștine, ori ne-am familiarizat binisor cu predarea catehismului aplicând treptele formale ale școlii active din secolul copilului, toate avem a le atribui în mod exclusiv practicei săptămânale de câte 2 ore, pe care o făceam timp de 2 ani toți teologii bienului superior la Școala de aplicație de pe lângă Școala Normală orădană, sub conducerea Părintelui profesor de pedagogie Fr. Hubic, iar mai târziu a păr. Mihaiu Sălăjanu, un vechiu și probat pedagog. Secundul a și tipărit un mănunchiu de 57 lecțiuni catehetice model în cartea „Preotul în școală“, Oradea, Tip. Românească, 1934.

Și cum se proceda la Oradea cu orele de „cateheză practică?“

În fiecare săptămână, Vineri dimineața, toți teologii cursurilor III și IV plecau la Școala de aplicație, unde unul preda lecția, asistat de altul ca critic oficial, și urmărit de toți cei prezenți, în frunte cu profesorul de pedagogie, respective cateheză practică, și de învățătoțul clasei. — Ordinea lecțiilor și a cateheților practicanți o fixa profesorul pe la începutul anului școlar, astfel că mersul acestora se desvolta în mod desăvârșit: fiecare teolog — și erau 30-35 în ambele cursuri — își lucra tema după sistemul atât de practic al școlii active: profesorul revizua fiecare temă de cu bună vreme, îndreptând ceea ce se cuvenea etc. Numai după aceasta urma predarea lecției. Și unul fiecare ajungea, în cei doi ani, de câte 2-3 ori la rând să predea câte o lecție model. Predarea avea loc dela orele 8 la 9 dimineața.

După predarea lecției, urma partea cea mai importantă pentru viitorii cateheți: critica. Dar aceasta se făcea în ora următoare, dela 9 la 10 și dura o oră întreagă. — Aci se culegea adevăratul profit pedagogic, aci se puteau asculta și învăța o sumedenie de îndrumări practice, pe cari observându-le cateheții în școlile primare, este cu neputință recoltarea deficitară de calibrul trâmbițatului „zero“ prin parohiile noastre.

Prin urmare nici o teamă și nici o limitare. Mă așez în brațele Creatorului, gata cu sprijinul Sfintei Sale Grații să fac tot ce va voi să ceară dela mine.

De fapt, pot să spun că în prezent nu văd clar ceea ce Dumnezeu vrea dela mine, în special în ceea ce privește statul meu de viață. Totuși am încredere tare în El și de-oarece șoapta Lui m'a adus aci, nădăduesc că va voi să-mi vorbească limpede, luminându-mi cărările.

Iar odată cunoscută voința Lui, imi propun și mă hotărăsc să o urmez cu tărie, oricari ar fi dificultățile, obstacolele, sacrificiile și durerile.

2. Cunosând înțelepciunea adâncă ce constă în a tinde cu oricât de mari sacrificii spre scopul propriu, imi propun să mă angajez în această direcție cu toată seriozitatea. În acest scop văd foarte limpede, că trebuie să-mi reformez purtarea (mai ales în casă), să smulg din inimă orice urmă de reavoință, să smulg din inimă orice urmă de reavoință, de invidie pentru binele altuia, sau de neîncredere în viitorul meu. Vreau să lucrez pentru mărirea lui Dumnezeu și pentru sfîntirea mea, învingând acel subtil senz de scepticism și de nemulțumire, ce prea adesea mă cuprinde și mă învinge.

Această meditație a reușit destul de bine; totuși voi nota două defecte principale: o prea pronunțată plăcere de a mă gândi la toate defectele, la rezezeală; de a insista asupra aceluia care mă turbură mai

des, și o oarecare precădere a actelor intelectuale asupra acelora de voință, necesare cu atât mai mult.

3. Oarecari dificultăți, uscăciune sufletească, spaimă. Toate astea sunt prea puțin îndreptățite și trebuie să se împrăștie. Din nou, după vizita la Preasf. Sacrament, m'am hotărât să servesc lui Dumnezeu cum va voi El. Pentru moment asta imi ajunge.

4. Toate lucrurile folositoare mântuirii veșnice să le practic, să le evit pe cele rele; pe cele indiferente prin ele înșile să le tratez cu indiferență. Meditație foarte importantă (oarecare neatenție, unele ezitări).

ZIUA DOUA

5. Am înțeles, dar desigur nu în mod complet, răutatea imensă a păcatului. Și cu atâta am păcătuit! Dumnezeu m'a așteptat atâta să viu la pocăință. Îți mulțumesc, o Doamne! Imi propun și mă decid a nu mai păcătui. În special, la o parte cu mânia, cu lipsa de respect față de părinți; să se termine odată cu invidia și antipatia; să dispară neliniștea, frica, turburările și grijile de viitor, etc. etc. Mă hotărăsc să-mi fac mărturisirea generală: Meditez asupra felului de viață și iau în considerare avantajile vieții morale: pacea conștiinței și posibilitatea unei monți bune. Deși sunt sigur că o oarecare turburare o să mă neliniștească, mă hotărăsc să urmez, oricare ar fi ea, voința lui Dumnezeu. Domine fac ut videam! Loquere, Domine, quia audit servus tuus!

Neatenție, mai ales dimineața; preocupări de lucruri străine, și o oarecare lipsă de sinceritate cu mine însumi (o, nu mă vede oare Dumnezeu, scrutans corda?) și cu Părintele Spiritual.

ZIUA TREIA

6. Ce groaznice sunt adevărurile iadului. Fă, o Doamne, ca dac'ar veni cândva o clipă în care dragostea pentru Tine să nu fie îndejuns pentru a mă reține dela păcat, atunci cel puțin să mă împiedece dela comiterea lui gândul la pedepsele înfricoșate ce ne așteaptă. (Meditație importantă, totuși nu destul de reușită, mai ales în prima parte).

7. Mă gândii la moarte. Și amar mic de-mi voi uita vreodată de această oră. Bunătatea lui Dumnezeu imi dă o probă de ceea ce se întâmplă în acel ceas. Să mă păzesc a uita acest lucru! Să smulg din inimă, imediat, orice efect dizordonat (pentru știință, onoruri sau creaturi. Unele distracții, gânduri frivole).

8. Zi teribilă — descurajări copleșitoare, convorbire cu Părintele spiritual — consolare.

ZIUA PATRA

Zi ce a trecut liniștit — oarecari mângăeri.

ZIUA CINCEA

Dimineața: meditație foarte importantă. Cele două steaguri, cele trei grade de umilință, despre alegeri, despre reforme. Mă ho-

Mai întâiu își desvolta observațiunile criticul oficial. Urmau apoi ceilalți teologi, fiecare cu o anumită latură, dar mai ales cu unele nedumeriri. — Profesorul toate le lămură pe loc, el însuși încheind ora de critică cu tot cecece mai era de spus cu acel prilej. — Astfel plecau teologii dela orele de cateheză practică: în plină edificare pe drumul destoiniciei viitoare. Și, Doamne, câte nu se puteau învăța peste an în cele 30 ore cu tot atâtea lecțiuni predate; apoi în alte 30 ore de critică obiectivă cu sănătoase îndrumări educative!

Dacă la celelalte Academii teologice nici măcar atâta nu s'a făcut în această materie, atunci într'adevăr problema catehezei a fost uitată pe linia moartă...

(Va urma).

Pr. Iosif Stoica

Note din Beiuș. La liceul Samuil Vulcan din orașul nostru, care are o existență de 116 ani, în slujba culturii românești din Bihor, în vara aceasta s'a desfășurat o activitate dintre cele mai intense, pe toate terenurile. Așa, în cadrul muncii de războiu, distinsul director Dr. Nicolae Flueraș, a avut o grijă specială ca acest imperativ să se desăvârșească într'un ritm cât mai folositor atât în județ cât și în orașul nostru.

Nu mai prejos a fost și activitatea harnicului gospodar al liceului, care este d. Victor Popovici, profesor și director ajutor, care a făcut tot ce i-a stat în putință, ca această școală, care a avut un rol atât de însemnat în deșteptarea sentimentului național la această graniță, să i se dea față nouă datorită vremurilor noi. Conducător de acest gând românesc, d. Victor Popovici n'a precupețit osteneală, nici trudă, nici muncă, de când a ajuns în acest post administrativ, și în vara acestui an, a făcut amenajările necesare, înzestrând școala cu mobilier nou, bănci, dulapuri trebuincioase elevilor, ca ei să poată,

tărăsc: I. Să-mi măresc pietatea, să înving respectul omenesc, invidia, mânia, neîncrederea.

II. Să fiu bun și blând chiar în casă (unde mari greșeli până acum mi-au cauzat mânia și nepoliteța, cu pericol moral pentru semenii, și chiar cu scandal) și să am mai multă dragoste pentru săraci și bolnavi.

III. Să-mi programez mai bine viața (scutul de dimineață, să nu pierd deloc timpul, să fac toate lucrurile la vremea lor: rugăciune, studiul, etc.)

IV. Să practic unele mortificări (ajun Vinerea) cu aprobarea confesorului meu.

În cecece privește statul, mi se pare a fi lămurit pentru mine, că voința lui Dumnezeu este să aleg statul comun (dișmuit) ca mijloc de sfințire. Sper că la această hotărîre nu contribuie cu nimic senzul sau vederile omenesti.

Mă decid să urmez înclinarea mea naturală pentru studiu, înțeles acum ca o datorie, un mijloc pentru a da mărire lui Dumnezeu, lăsându-i Lui grija rezultatelor.

Aceste note ne arată tot sufletul lui Vico Necchi, pietatea seriozitatea și viața lui interioară.

Și tare ași vrea ca tinerii catolici să se aplece atenți și serioși asupra lor, pentru a vedea cum trebuie să se pregătească pentru a rezolva problema vocației și cu ce metodă trebuie să ia conștiința creștină supremele decizii în viață.

nestingheriți, să-și împlinească datorințele ce le incumbă.

O nouă sală pentru științele fizico-chimice, dotată cu tot ce e necesar în legătură cu această ramură de activitate. Nu mai puțin este asortată sala cea nouă pentru matematici, care merită toată atențiunea în vederea pregătirii elementelor tinere care vreau să se dedice acestei discipline de capitală însemnătate.

Cele două săli profesoriale merită o deosebită mențiune, căci acolo am văzut, în chipuri și icoane, toată istoria acestui liceu care, mai bine de un veac, a stat în luptă și a biruit toate loviturile haine ale unui dușman, care ne jurase moartea ca neam pe acestea meleaguri. Acolo sunt expuse figurile marilor vlădici uniți, patronii acestui așezământ de cultură și cuib de românism, care au luat dela gura lor, ca să poată face fundațiuni care să fie spre folosul Națiunii românești. Icoanele vlădicilor S. Vulcan, Erdeli, Pavel, Radu martirul, Frențiu, urmate de cea a zeloșilor directori care s'au perindat cu demnitate în acest post de mare răspundere, de pe fețele cărora se poate ceti, că unica lor preocupare le-a fost ridicarea Neamului acestuia din besna întunerecului, în care îl cufundaseră dușmanii lui de moarte.

Zugrăveala sălilor, birourile administrative, cancelaria directorală, fața nouă a porții dela intrare în liceu, sunt peste tot muncă asiduă, care a făcut ca acest liceu să aibă, acum, aspect nou, drăguț, armonios și impunător din toate punctele de vedere. — Cele constate arată înțelepciunea, hărnicia de care e condus d. director ajutor V. Popovici, care de când e dascăl la acest liceu, vreme de peste 25 ani, a pus dragoste de Neam în generațiile ce s'au succedat la această școală și care fac cinste liceului, Bihorului și Neamului. (Pr. N. Cristea).

Știri mărunte

Clujul a fost eliberat. În sfârșit vestea dorită de toată suflarea românească a sosit și ea: În cursul după amiezii de 10 Octombrie c., trupele române, dinspre Feleac și dinspre Florești, au intrat în Cluj. Știrea aceasta a dat naștere la bucurie de nedescris în toate părțile Pământului Românesc — Dumnezeu părinților noștri ajute-ne să ne vedem cât mai curând scăpați toți frații din robia în care îi aruncase, cu patru ani în urmă, criminala hotărîre a unor megalomani cari de oameni nu s'au rușinat și dreptatea au luat-o în bătaie de joc.

Om potrivit la post de grea răspundere. A fost numit înalt Comisar al Ardealului d. Dr. Ionel Pop, a cărui trecut plin de demnitate e cunoscut tuturor. Noul demnitar a depus jurământul în fața Maj. Sale Regelui. — De secretar general al Comisariatului Ardelean a fost numit d. gen. Vasile Barbu.

„Afară cu lichelele!” Președintele Roosevelt, vorbind deunăzi la postul de radio din Washington, a finut să sublinieze între altele și celea ce urmează: „Guvernul nord-american a durat și prosperat mai bine de un secol și jumătate și se găsește actualmente în culmea vitalității lui. Aceasta se datorește în primul rând faptului că atunci când poporul nord-american vrea o schimbare de guvern, și chiar când el vrea numai „fețele noi”, el poate să rostească vechea lozincă de lupte electorale: „Afară cu lichelele!”

Vizită canonică. Prin încordata strădanie a Păr. Traian Ștefu, biserica din locul de naștere al Mitropolitului Teofil se ridică falnică. De curând I. P. S. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu a donat bisericii din Teiuș 100.000 lei exprimându-și dorința de a celebra o sf. Liturgie în 27 August în biserica cea nouă. Fiind împiedecat de boală, a pe trimis P. S. Dr. Vasile Aftenie, care a venit dela Blaj cu PP. canonici Gh. Dănilă și I. Moldovanu, cu Păr. A. Rusu și Dr. S. Crișanu (diaconi) teologii Stoica,

Jidveianu și cântărețul I. Blăjanu. Au fost întâmpinați de autorități în frunte cu Dnii pretori Dr. V. Bărluțiu și Iosif Lazar (curator), primarul I. Popașeful stației D. Pop și protop. N. Crețu din Aiud. Sfânta slujbă din biserica cea nouă unde a cântat corul elevilor conduse de dș. inv. Laura Albu, și predica arhierescă a lăsat în sufletul celor de față amintiri frumoase. Pentru terminarea bisericii s'au adunat 500.000 lei. (n. i).

Locale. Dumineca trecută a predicat în catedrală pâr. Dr. Aurel Leluțiu, prof. de religie, iar mâine, Dumineca săptămânii IV după Înălțarea Sf. Cruci, va predica pâr. Liviu T. Chinezu, rectorul Academiei teologice.

Problemele mari ale zilei. Domnul Iuliu Maniu, ministru de stat și președinte al Partidului Național Țărănesc, la cererea unui redactor al ziarului *Curierul* i-a precizat problemele cari astăzi unesc pe toți cetățenii conștienți, și cari sunt următoarele: 1. Trebuie să purtăm războiul până la capăt, în condițiuni optime, pregătind în acest scop națiunea și armata, atât din punct de vedere sufletesc, cât și din punct de vedere material. Totodată trebuie să depunem toate eforturile pentru adâncirea legăturilor noastre de sinceră prietenie cu U. R. S. S. 2. Trebuie să punem în aplicare în mod just, exact și scrupulos, condițiunile de armistițiu. 3. Trebuie să asigurăm liniștea și ordinea interioară. 4. Trebuie să ne îngrijim de gospodăria națională și de stat, și să satisfacem necesitățile de trai ale cetățenilor, în ce privește alimentarea, îmbrăcăminte, locuințele și încălzitul, pentru anotimpuri mai greu de suportat, cari se apropie. 5. Trebuie să procedăm la purificarea cadrelor funcționarilor publici. 6. Să sancționăm pe toți criminalii răspunzători, cari prin faptele și atitudinea lor au provocat nenorocirea ce s'a abătut asupra Țării noastre.

Leon Blum n'a fost asasinat. Se lățise vestea că Leon Blum, fost primministru evreu al Franței ar fi fost ucis în lagărul dela Lublin. Am înregistrat-o și noi. Acum știrea se desminte.

Deschiderea Internatului „Vancean” de băieți din Blaj, care de prezent este ocupat de armată, va fi anunțată la timpul său prin foile „Unirea” și „Unirea Poporului”. Tot aci se vor publica și condițiunile de primire. — Celor ce au înaintat cerere de primire în Internat, răspunsul — la timpul său — li se va trimite acasă. — *Rectoratul.*

Aviz. Facultatea de Drept din Cluj-Sibiu aduce la cunoștința studenților, că examenele sesiunii de toamnă vor avea loc între 16—30 Octombrie 1944. Ordinea examenelor va fi afișată la Facultate. Examenele de admitere în anul I vor avea loc în zilele de 16—18 Octombrie 1944. Inscriserile pentru toate aceste examene vor avea loc în zilele de 12 și 13 Octombrie 1944. Inscriserile pentru anul școlar 1944 | 1945 încep la data de 10 Octombrie 1944. DECANATUL.

† Văd. Elena Urzică n. Puian, s'a stins din viață la Blaj, în 28 Sept. c., într'al 75-lea an al vieții. — Facă-i Domnul parte cu dreptii săi!

FRIDERIC HÖNIG

ARAD. STRADA BARIȚIU 10-21

„Inreg. F. S. 34|1931 Arad” cf. dispozițiunilor în vigoare

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiate Rechizite și s.a. une de fier pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

Fondată la anul 1840

